

188. ԵՐԿՈՒ ԵՂԱՅՐՆԵՐ

Մի քաղաքում երկու եղբայրներ էին ապրում: Դրանցից մեծը միշտ փոքրին ճնշում էր, իսկ փոքրը միայն տխուր պատասխանում էր.—Աստված ճշմարտի հետ է:

Մի օր էլ այդ ասելու համար մեծ եղբայրը նրան ծեծելով գուրս է անում տնից, թե.—Գնա, թող քո ճշմարտությունը քեզ պահի-պահպանի, էլ ոչինչ ինձնից ստանալիք չունես: Փոքր եղբայրը գնում է, ասելով.—Աստված ճշմարտի հետ է:

Գնում է, գնում, հասնում է մի թագավորության հող, տեսնում է մի սիրուն այգի, որոնց ծառերի մի մասն արդեն պտղով հասուն է, մի մասը նոր է ծաղկում, իսկ մի մասն էլ դեռ չի բողբոջել: Որքան աշխատում է մտնել այգին, չի լինում, տեսնում է, որ մի մեծ առու է մտնում այգին պարսպի տակով: Շորերը հանում է, փաթաթում, պատի գլխովը նետում այգին, ինքը մտնում առուն և լողալով անցնում ներս:

Այգին մտնելով, նա տեսնում է մի քանի անուշահամ պտուղներ և որովհետև սաստիկ հոգնած էր, մի պատի շվաքում պառկում է և քնում: Այգեպանը՝ մի ծերունի, բահն ուսին գալիս տեսնում է մի մարդ քնած իր այգում: Շատ է դարմանում, ուզում է բահով տա սպանի, մեկ էլ տեսնում է, որ նա զարթոյ մարդ է, խղճում է և արթնացնելով, հարցնում.—Ո՞վ ես, այ մարդ և ի՞նչ ես շինում այստեղ:

—Աստված ճշմարտի հետ է,—ասում է տղան, արթնանալով և պատմում իր ով լինելը: Այգեպանը դրան վերցնում է իր օգնական և աշխատեցնում այգում: Այդ տղան իրեն շատ լավ է պահում և կարճ ժամանակամիջոցում գրավում է այգեպանի սերն ու համակրանքը:

Մի օր տղան դուրս է գալիս այգուց և տեսնում, որ իրենց այգու մոտ է թագավորի պալատը, և թագավորը լվացվում է պատրշգամբում, ծառաները շուր հն ածում նրա ձեռքին: Տղան մտնում է թագավորի պատրշգամբին և ասում.—Թագավորն ապրած կենա, աստված ճշմարտի հետ է: Այս խոսքերը դուր հն գալիս թագավորին և սա մի ոսկի է նվիրում այդ տղային ու ասում.—Այսուհետև ամեն օր կգաս և կասես ու մի ոսկի կստանաս:

Տղան ամեն օր գնում է թագավորի մոտ ասում՝ աստված ճշմարտի հետ է և ստանում է մի ոսկի: Կարճ ժամանակում բավականաչափ հարստանում է: Այգեպանն էլ մեռնելիս իր դրախտային այգին նվիրում է այդ տղային, ու տղան ապրում է փառավոր այգիով և թագավորի տված մեկ ոսկով:

Մեծ եղբայրը մի երկու տարի հետո աղքատանում է և ծալր չքավոր դուրթյամբ դառնում մուրացկան. սկսում է մուրալ քաղաքներում և գյուղերում, մի օր էլ հասնում է փոքր եղբոր դուռը և մուրում, բայց փոքր եղբայրը ճանաչում է մեծ եղբորը, խղճում և տանում իր մոտ ու պահում փառավոր:

Մի օր մեծ եղբայրը հարցնում է փոքրին, թե դու ինչպե՞ս ես հարստացել: Փոքրը մանրամասնորեն պատմում է: Մեծ եղբայրը նախանձից քիչ է մնում պայթի: Մի օր էլ գնում է թագավորի մոտ և ասում.—Տեր թագավոր, այն մարդը, որ ամեն օր գալիս է քեզ ասում՝ «Աստված ճշմարտի հետ է» ու մի ոսկի առնում քեզնից, վատ մարդ է, քեզնից բամբասում է, ասելով. «Թագավորի բերանից զարշահտութուն է փչում»:

—Լավ,—ասում է թագավորը,—ես նրան արժանի պատիժ կտամ:

Մյուս օրը երբ տղան գալիս է ասում «Աստված ճշմարտի հետ է» և սպասում, որ ոսկին ստանա, թագավորը նրան տալիս է մի ծրար և ասում.—Տար այս ծրարը քաղաքից դուրս իմ աղյուսի գործարանը, այնտեղ քեզ կըտան 360 ոսկի մի տարվա համար, իսկ գալիք տարին նորից կգաս: Հակառակի պես այդ օրը փոքր եղբայրը սոխ ու սխտոր էր կերել ու բերանիցը հոտ էր փչում: Որպեսզի այդ հոտը թագավորը չզգար, բերանը փակել էր շորով:

Այդ տեսնելով, Թագավորն ավելի հաստատ համոզվեց, որ իր բեր-
նից է հոտ գալիս և նա բերանն ու քիթը կապել էր հոտը շղզալու
համար:

Փոքր եղբայրը ծրարը ձեռքին ուզում էր գնա աղյուսի գործա-
րանը, երբ պատահեց մեծ եղբորը.

—Ո՞ր ես գնում,—հարցնում է մեծը:

—Գնում եմ ոսկի ստանալու,—ասում է փոքրը և մանրա-
մասն պատմում Թագավորի պատվերը:

—Դու արդեն բավականին հարուստ ես, եղբայր,—ասում է
մեծ եղբայրը,—ծրարը տուր ինձ, գնամ ստանամ այդ ոսկին, ես
էլ ապրեմ:

—Կա՛մ,—համաձայնվում է փոքր եղբայրը և ծրարը տալիս
մեծին:

Անցնում է մեկ տարի, մեծ եղբայրը չի երևում: Փոքր եղբայրը
գնում է Թագավորի մոտ, որպեսզի այդ տարվա տակին ստանա:
Թագավորը շատ է զարմանում և հարցնում է.

—Ո՞ր ես եկել:

—Եկել եմ այս տարվա ոսկին ստանամ,—պատասխանում է
տղան:

—Իսկ անցյալ տարվանն ստացե՞լ ես:

—Այո:

—Սուտ մի խոսիր, ճիշտն ասա, ստացե՞լ ես:

—Այո,—պատասխանում է փոքր եղբայրը:

—Դո՞ւ ես ստացել,—հարցնում է Թագավորը:

—Ոչ, իմ մեծ եղբայրն է ստացել,—ասում է փոքրը:

Թագավորն իր մոտ գրել էր եղբոր անունը, աղգանունը, մոր
անունը, որտեղացի լինելը և երբ փոքրը նրան պատմում է այդ,
նա տեսնում է, որ դրան մատնողը իր եղբայրն է եղել, ժիծաղելով
ասում է.

—Բարի մարդ, քո եղբայրը դավաճանել է քեզ և ստացել իր
պատիժը: Ու պատմում է, որ այն ծրարում գրված է եղել, որ նա-
մակարեորին այրեն քուրայի մեջ, ուրեմն շար եղբայրն ստացավ իր
արժանի պատիժը:

—Այսուհետև օրը մեկ ոսկու փոխարեն երկուսը կստանաս ին-
ձանից,—ավելացնում է Թագավորը:

—Ընմարտությունը հաղթողն է,—ասում է փոքրը և շնորհա-
կալություն հայտնելով, գնում: